

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/188/2022
Identifikačné číslo spisu: 8120203468
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Radoslav Svitana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8120203468.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: P. P., narodený X. U. XXXX, Č. H., S., S. J. O. XX, zastúpený advokátkou JUDr. Lýdiou Farbakyovou, Prešov, Floriánova 12, proti žalovanému: F. P., narodený XX. U.Ú. XXXX, M., O. XX, o zaplatenie 7.320 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/20/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. mája 2022 č. k. 18Co/20/2021-146, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 30. decembra 2020 č. k. 20C/20/2020-107 žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal náhrady za nadužívanie spoluvlastníckeho podielu v rodinnom dome s príslušenstvom. Súd prvej inštancie, aplikujúc ustanovenia § 123, § 136 ods. 1 a § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/184/2010 uviedol, že dôkazné bremeno preukázania reálneho nadužívania dotknutých nehnuteľností žalovaným a následne domáhania sa ich náhrady, rovnako ako domáhania sa užívania tohto podielu žalobcom a bránenia žalovaného, aby žalobca svoj podiel užíval, zaťažuje žalobcu.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, v akej výmere žalovaný užíval dom a záhrady nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Je nepochybné, že síce v rodinnom dome žalovaný s rodinou za žalované obdobie býval, avšak nebolo preukázané, že by žalobcovi dlhodobo bránil užívať jeho podiel. Žalobca je spoluvlastníkom od roku 1987, pričom na nehnuteľnostiach, ktoré užíva žalovaný, nikdy nebol. Už niekoľko rokov žije v Českej republike a nikdy sa ani nepokúšal užívať spoločnú nehnuteľnosť. Súd prvej inštancie vykonal aj ohliadku nehnuteľnosti na mieste samom, kde bolo preukázané, že časť rodinného domu a záhrady žalovaný neužíva. Táto časť má zodpovedať výmere žalobcu.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 31. mája 2022 č. k. 18Co/20/2021-146 potvrdil rozsudok a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou. Každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov poniesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného skutkového stavu). Neužívanie vecí v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu. Len v takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty vecí vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu.

2.1. Ďalej odvolací súd konštatoval, že adresa trvalého bydliska je len evidenčným údajom, ktorý sám o sebe nesvedčí o nadužívaní nehnuteľnosti. Nesvedčí o tom ani samotný faktický stav, že žalovaný býva so svojou rodinou v spoločnej nehnuteľnosti. Rovnako rekonštrukcia celej spoločnej nehnuteľnosti bez súhlasu druhého spoluvlastníka nemôže viesť k záveru, že žalovaný užíva aj podiel žalobcu. Ani vykonanie stavebných prác v rozsahu nutných zásahov vlastníkov pre udržanie nehnuteľnosti v riadnom technickom stave nemožno považovať za dôkaz o užívaní podielu žalobcu žalovaným. Vypočutý svedok - brat oboch podielových spoluvlastníkov dokonca potvrdil ústnu dohodu o spôsobe užívania spoločnej nehnuteľnosti. Aj dôkaz, ktorý bol vykonaný na návrh žalovaného, a to ohliadka na mieste samom, vyvrátil tvrdenie žalobcu, že žalovaný nadužíva aj jeho spoluvlastnícky podiel.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) z dôvodov podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces a na súdnu alebo inú právnu ochranu videl v tom, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie bez toho, aby svoje potvrdzujúce rozhodnutie dostatočne odôvodnil, pričom aj rozhodnutie súdu prvej inštancie postráda dostatočné, logické a zrozumiteľné odôvodnenie; obe rozhodnutia sú preto podľa dovolateľa nepreskúmateľné. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s jeho podstatnými tvrdeniami v odvolaní, hlavne v posúdení splnenia si dôkaznej povinnosti účastníkov konania, pričom nie je zrejmé, prečo odvolací súd ignoroval ustanovenie § 380 CSP a ako dospel k záveru, že žalovaný užíva iba časť spoločnej vecí v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu a že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, ak sám žalovaný netvrdil a následne ani nepreukázal, v akej výmere a čo užíva, resp. v akej výmere a ktoré časti nehnuteľnosti neužíva.

3.1. Podľa názoru žalobcu bol odvolací súd povinný aplikovať § 380 ods. 2 CSP a prihliadať na čl. 8 CSP. Už súd prvej inštancie odignoroval ustanovenie § 150 CSP. Žalovaný v priebehu súdneho konania žiadnym spôsobom nepoprel skutočnosti uvádzané žalobcom, v priebehu konania uvádzal, že predmetný rodinný dom užíva aj so svojou manželkou a synom a že predmetný rodinný dom za dobu jeho užívania zrekonštruoval. Ak by aj bol žalovaný poprel skutkové tvrdenie žalobcu v rámci svojej procesnej obrany, bol povinný v zmysle § 151 ods. 2 CSP uviesť vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné. Žalovaný neuviedol vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, teda konkrétne neuviedol a nešpecifikoval, v akom rozsahu predmetné nehnuteľnosti užíva, t. j. ktoré miestnosti, v akej výmere a či táto výmera zodpovedá alebo nezodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu. Tieto skutočnosti nevyšli najavo ani z miestnej ohliadky vykonanej súdom. Súdy prvej inštancie aj odvolací súd podľa dovolateľa de facto preniesli dôkazné bremeno v spore na stranu, ktorá toto dôkazné bremeno nemá, a tak zasiahli do zásady kontradiktórnosti konania. Oba súdy teda zamietli žalobu napriek nenaplneniu zákonných predpokladov procesnej obrany žalovaného v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

3.2. Dovoleniu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ vymedzil takto: „Či odvolací súd mohol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol žalobu žalobcu, ktorý sa ako podielový spoluvlastník domáhal na žalovanom zaplata náhrady za užívanie nehnuteľností, keďže predmetné nehnuteľnosti užíval nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, a to v prípade, ak žalovaný

tvrdenie žalobcu o tom, že by nehnuteľnosti v ich podielovom spoluvlastníctve neužíval v celom rozsahu nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, účinne nepoprel v zmysle § 151 ods. 2 CSP“. Tu dovolateľ opätovne konštatoval, že ak by aj bol žalovaný v súlade s § 151 ods. 2 CSP poprel skutkové tvrdenia žalobcu, avšak neuviedol vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, je popretie neúčinné. Žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. novembra 2021 č. k. 9Cdo/118/2020, v ktorom dovolací súd riešil otázku účinného popretia tvrdení žalobcu žalovanou.

3.3. Za ďalšiu relevantnú otázku z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca považuje právnu otázku, že ak odvolací súd dospel k právnemu záveru, že žalobca je ten, kto neuniesol dôkazné bremeno, či rozhodol správne, a či práve na žalobcovi bolo dôkazné bremeno preukázať, že žalovaný užíva nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu a nie naopak, žalovaný mal bremeno tvrdenia a preukázania, že užíva len jemu zodpovedajúci podiel na nehnuteľnostiach v podielovom spoluvlastníctve a že neužíva aj podiel žalobcu. Žalobca je toho názoru, že žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno jednak poprieť tvrdenie žalobcu a tvrdiť a preukázať, že nehnuteľnosť v podielovom spoluvlastníctve neužíva nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Dovolateľ pritom odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. augusta 2020 sp. zn. 4Obdo/54/2019 a na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. septembra 2010 sp. zn. 3MCdo/6/2010. Doplnil, že on (žalobca) si bremeno tvrdenia splnil, teda preukázal podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam a preukázal aj na skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti užíva žalovaný so svojou rodinou, čo žalovaný nepoprel. Žalovaný však netvrdil a ani nepreukázal, že by predmetné nehnuteľnosti užíval len v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu a teda nepreukázal, že spoluvlastnícky podiel žalobcu neužíva. Na ňom bolo bremeno tvrdenia a aj bremeno dôkazu, tieto povinnosti si žalovaný nesplnil, a teda nemohol byť ani vo veci úspešný.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

10. Ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP (tzv. dôvod zmätočnosti) dovolateľ uviedol nepreskúmateľnosť, nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza, že z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva právo procesnej strany na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, a ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce konanie súdov, čo vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci znamená najmä povinnosťou súdov relevantne zdôvodniť svoje právne posúdenie a v prípade, ak strany argumentovali inak, zdôvodniť aj neaplikovanie právnych názorov strán.

11. Uvedenú povinnosť zdôvodniť svoje skutkové závery a právne posúdenie súdy v preskúmvanej veci splnili. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré v zmysle § 387 ods. 1, ods. 2 CSP konštatuje správnosť dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, je potrebné vnímať ako jeden celok s potvrdeným rozhodnutím súdu prvej inštancie (ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, bolo by zbytočné, aby opakoval, resp. kopiroval odôvodnenie súdu prvej inštancie). V preskúmvanej veci súd prvej inštancie zrozumiteľne uviedol zistené skutkové okolnosti aj svoje právne posúdenie, pričom najprv vo všeobecnosti vysvetlil teóriu dôkazného bremena a následne ozrejmil, ako túto teóriu aplikoval na daný skutkový stav.

12. V bode 25. odôvodnenia súd prvej inštancie jasne formuloval záver, že nebolo preukázané, že by žalovaný žalobcovi dlhodobo bránil užívať jeho podiel na predmetnej nehnuteľnosti, keď žalobca dlhodobo žije v Českej republike a pri svojom výsluchu sám uviedol, že na nehnuteľnosti nikdy nebol (ako si všimol odvolací súd, žalovaný síce opravil toto tvrdenie v tom zmysle, že žalobca tam bol od roku 1992 trikrát, to však nič nemení na tom, že žalobca sa nikdy nepokúšal nehnuteľnosť reálne užívať). V tom istom bode súd prvej inštancie doplnil vyhodnotenie ohľadky na mieste, kde bolo preukázané, že časť rodinného domu a záhrady žalovaný neužíva, teda žalovaný nebráni žalobcovi v užívaní jeho podielu. Na toto skutkové a právne posúdenie veci súdom prvej inštancie nadviazal odvolací súd (s odkazom na § 387 ods. 1, ods. 2 CSP) a pripomenul (v bode 18. odôvodnenia), že neužívanie veci spoluvlastníkom v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu (ak má zakladať nárok na náhradu voči vec užívajúcemu spoluvlastníkovi) musí byť dôsledkom užívania veci druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, čo v tomto prípade preukázané nebolo. Následne sa odvolací súd (v bodoch 20. až 22.) vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami žalobcu. Takéto odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie a odvolacím súdom nemožno považovať za nepreskúmateľné ani nedostatočné. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, oba súdy primerane vysvetlili dôvody a právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní spravovali.

13. Pokiaľ žalobca v dovolaní tvrdil, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho podstatnými tvrdeniami, nie je zrejmé, aké jeho tvrdenia (okrem posúdenia dôkaznej povinnosti) to mali byť. Nie je tiež zrejmé, čo mal dovolateľ na mysli tvrdením, že odvolací súd ignoroval ustanovenie § 380 CSP. Ak ide o posúdenie dôkaznej povinnosti strán, už vyššie dovolací súd konštatoval, že oba súdy nižšej inštancie v odôvodnení rozhodnutí všeobecne vysvetlili princíp dôkaznej povinnosti a zrozumiteľne uviedli, ako tento princíp aplikovali v posudzovanej veci. Keďže ide o otázku právneho posúdenia, dovolací súd sa k nej ešte vyjadrí nižšie v rámci odôvodnenia k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP. Je tiež zrejmé, ako súdy dospeli k záveru, že žalovaný užíva iba časť spoločnej veci (súd prvej inštancie jasne uviedol, že to vyplynulo z ohľadky na mieste), avšak právne táto skutočnosť ani nebola významná vzhľadom na neprejavovanie skutočného záujmu dovolateľa o užívanie svojho podielu.

14. Neobstojí ani tvrdenie dovolateľa, že súdy ignorovali ustanovenia § 150 a § 151 CSP: Na pojednávaní dňa 29. júna 2020 žalovaný prostredníctvom advokáta uviedol, že ako väčšinový vlastník podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodol o hospodárení so spoločnou vecou tak, že dolnú časť domu bude užívať on a hornú bude užívať žalobca; rovnako aj pri pozemku a spoločných priestoroch. Na preukázanie tohto tvrdenia navrhol obhliadku na mieste. Následne v písomnom vyjadrení z 22. júla 2020 žalovaný opätovne navrhol vykonanie obhliadky predmetnej nehnuteľnosti, ktorou mali byť odstránené pochybnosti o jeho tvrdeniach, že spolu so svojou manželkou užívajú spoločnú nehnuteľnosť len v medziach svojho spoluvlastníckeho podielu, pričom súčasne uviedol, že vrchné poschodie on a jeho najbližší neužívajú a rovnako tak vyčlenil časť zodpovedajúcu spoluvlastníckemu podielu žalobcu na pozemku - záhrade, kde je oddelený prístup. Aj počas ohliadky na mieste dňa 23. septembra 2020 žalovaný a jeho manželka (ktorá tam bola vypočutá ako svedok) zhodne tvrdili a ukázali, ktoré časti domu sú vyčlenené na užívanie žalobcom. Je teda zrejmé, že žalovaný nielenže poprel tvrdenia žalobcu, že užíva spoločné nehnuteľnosti nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, ale tiež aktívne uvádzal konkrétne tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, teda o rozsahu svojho užívania spoločných nehnuteľností a navrhol k svojim tvrdeniam dôkazy. Za tejto procesnej situácie nebolo možné považovať tvrdenie žalobcu o nadužívaní spoločných nehnuteľností žalovaným za nepopreté skutkové tvrdenie.

15. Pokiaľ ide o dovolacie námietky týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

16. Predmetnú právnu otázku dovolateľ vymedzil takto: „Či odvolací súd mohol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol žalobu žalobcu, ktorý sa ako podielový spoluvlastník domáhal na žalovanom zaplata nájhrady za užívanie nehnuteľností, keďže predmetné nehnuteľnosti užíval nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, a to v prípade, ak žalovaný tvrdenie žalobcu o tom, že by nehnuteľnosti v ich podielovom spoluvlastníctve neužíval v celom rozsahu nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, účinne nepoprel v zmysle § 151 ods. 2 CSP“.

17. Je zrejmé, že dovolateľ urobil súčasťou právnej otázky tvrdenie, že žalovaný nadužívanie spoločných nehnuteľností účinne nepoprel v zmysle § 151 ods. 2 CSP. Dovolací súd však už vyššie uviedol (bod 14. tohto odôvodnenia), prečo nebolo možné považovať tvrdenie žalobcu o nadužívaní spoločných nehnuteľností žalovaným za nepopreté skutkové tvrdenie. Ak teda dovolateľ právnu otázku sformuloval tak, že jej podstatnou súčasťou je tvrdenie o nepopretí uvedeného skutkového tvrdenia žalovaným, potom takáto formulácia právnej otázky nezodpovedá skutočným právnym otázkam, ktoré v odvolacom konaní riešil odvolací súd. Odvolací súd sa vzhľadom na (správny) záver o účinnom popretí žalobcom tvrdeného nadužívanie spoločných nehnuteľností žalovaným, vôbec nevyjadroval k otázke, či by bolo možné žalobu zamietnuť, ak by žalovaný tvrdenie žalobcu o nadužívaní spoločných nehnuteľností žalovaným účinne nepoprel. Dovolateľom formulovaná otázka je teda hypotetická, nejde o právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, preto takto formulovaná právna otázka nenapĺňa predpoklady prípustnosti dovolania podľa uvádzanej veci § 421 ods. 1 CSP.

18. Ako ďalšiu právnu otázku z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ formuloval otázku, či práve na žalobcovi bolo dôkazné bremeno preukázať, že žalovaný užíva nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu a nie naopak, žalovaný mal bremeno tvrdenia a preukázania, že užíva len jemu zodpovedajúci podiel na nehnuteľnostiach. K tomu dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie a odvolací súd síce v odôvodneniach svojich rozsudkov rozvíjali teóriu dôkazného bremena, v konečnom dôsledku však oba súdy dospeli k záveru, že nadužívanie spoluvlastníckeho podielu žalovaným nielenže nebolo preukázané, ale bolo dôkazmi priamo vyvrátené („žalovaný užíva iba časť spoločnej veci v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu“ - bod 25. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie; obdobne bod 22. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolateľ nenamietal procesnú nesprávnosť zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov (ktorá by prípadne

mohla predstavovať porušenie jeho práva na spravodlivý proces), pričom dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

19. Teória dôkazného bremena (a teda aj dovolateľom nastolená právna otázka, koho zaťažovalo dôkazné bremeno) by mala význam vtedy, ak by sa v spore nepodarilo preukázať, či žalovaný užíva alebo neužíva spoločné nehnuteľnosti nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu (tzv. procesný stav non liquet). Vtedy by bolo potrebné pomocou teórie dôkazného bremena rozhodnúť, ktorá strana sporu nesie následky nepreukázania tejto - pre rozhodnutie veci relevantnej - skutočnosti (porov. napr. nález Ústavného súdu SR z 9. júna 2020 sp. zn. I. ÚS 24/2019). V preskúmvanej veci však sudy došli k jednoznačnému skutkovému záveru, že žalovaný užíva iba časť spoločných nehnuteľností, ktorá zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu. Je zrejmé, že po takomto zistení skutkového stavu už nebolo potrebné posudzovať, kto mal niesť dôkazné bremeno. Inými slovami povedané, rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nebolo postavené na tom, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno o nadužívaní spoločných nehnuteľností žalovaným, ale na tom, že žalobcom tvrdené nadužívanie bolo dôkazmi vyvrátené, teda bolo zistené, že žalovaný neužíva spoločné nehnuteľnosti nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu. (Okrem toho sudy argumentovali aj tým, že žalobca neprejavoval skutočný záujem o užívanie svojho spoluvlastníckeho podielu).

20. Za takejto procesnej situácie (keď bolo preukázané, že žalovaný užíva iba časť spoločných nehnuteľností, ktorá zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu) nebola už otázka dôkazného bremena relevantná. Teda ani druhá dovolateľom formulovaná otázka nebola takou právnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, preto takto formulovaná právna otázka nenapĺňa predpoklady prípustnosti dovolania podľa uvádzacej veci § 421 ods. 1 CSP.

21. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, dovolací súd nezistil v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu dovolateľom namietanú vadu zmätočnosti, teda žiaden prípustný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie nebolo prípustné ani podľa § 421 ods. 1 CSP (bez ohľadu na to, na ktoré „písmeno“ tohto ustanovenia dovolateľ poukazoval, keďže neboli naplnené predpoklady prípustnosti podľa uvádzacej vety § 421 ods. 1 CSP). Preto bolo potrebné dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.